

Udviklingsstrategi for LAG FJORDLANDET

Generelle oplysninger om den lokale aktionsgruppe

1	Aktionsgruppens navn er LAG Fjordlandet
2	Aktionsgruppen er en LAG
3	Aktionsgruppen dækker Lejre og Frederikssund kommuner, som er beliggende i henholdsvis Region Sjælland og Region Hovedstaden
4	Aktionsgruppens adresse er: c/o forperson Trine Krebs Nordmarksvej 19 4070 Kirke Hyllinge
5	Aktionsgruppens CVR nr.: 43 38 44 30
6	Aktionsgruppens Nemkonto er i Sparekassen Sjælland-Fyn A/S Reg.nr. 9880 Konto nr. 34 76 88
7	Aktionsgruppens telefon nr.: +45 26 71 32 54
8	Aktionsgruppens e-mail: info@lag-fjordlandet.dk
9	Forperson for bestyrelsen: Trine Krebs
10	Forpersons adresse: Nordmarksvej 19, 4070 Kirke Hyllinge
11	Forpersons telefon nr.: +45 26 71 32 54
12	Forpersons e-mail: trine@thefoodproject.dk

Underskrift jf. standardvedtægter:

Ansøgningskema til lokal udviklingsstrategi for LAG FJORDLANDET

Indholdsfortegnelse

Skabelon til indhold i udviklingsstrategien.....	4
Bilag 1 Bilag der skal vedlægges udviklingsstrategien	22
Bilag 2 SWOT analysen.....	23
Bilag 3 LEADER-principperne.....	24
Bilag 4 Prioriteringskriterier fastsat af Bolig- og Planstyrelsen.....	25

Den lokale aktionsgruppe ansøger om godkendelse som tilskudsberettiget lokal aktionsgruppe under danske strategiske CAP Plan 2023-2027.

Indledning

Den lokale aktionsgruppe skal definere og gennemføre en udviklingsstrategi, som bygger på analyse af områdets styrker og svagheder. Den lokale udviklingsstrategi er aktionsgruppens og bestyrelsens styringsværktøj.

Strategien skal afspejle de nationale mål for udvikling i landdistrikterne, som fremgår af den danske CAP-plan 2023-2027. Aktionsgruppen skal forholde sig til den udarbejdede SWOT-analyse, der er et bilag til den danske CAP-plan på Landbrugsstyrelsens hjemmeside [LINK](#) (se annex II SWOT-rapport 3 Målsætning GHI).

Øvrigt relevant materiale vedr. udviklingsstrategierne kan findes på den dedikerede side på livogland.dk vedr. udviklingsstrategier. Denne side oprettes senest i august 2022.

Den lokale udviklingsstrategi skal udarbejdes af det lokale partnerskab i den enkelte aktionsgruppe. Dette kan gøres ved at indkalde partnerskabet til fx møder og workshops, hvor analysen af området gennemgås og der arbejdes med at finde de potentialer og udviklingsmuligheder der er for det lokale område.

For at få det fulde udbytte af denne tilgang skal aktionsgruppen omsætte deres specifikke behov og muligheder til lokale mål og gennemføre deres strategier med fokus på at opfylde disse mål.

Udviklingsstrategien skal indeholde en række forordningsfastsatte formkrav, og der skal tilvejebringes data- og analysegrundlag, således at partnerskabet kan udarbejde en SWOT-analyse (styrker, svagheder, muligheder og udfordringer) til brug for udarbejdelsen af udviklingsstrategien. Hvis ikke bestyrelsen vurderer at have kompetencer og tid til selv at udarbejde en detaljeret og professionel analyse, anbefales det at tilkøbe professionel assistance.

Som analysegrundlag skal anvendes verificerbare data, det kan fx være fra Danmarks Statistik. Man kan også tage udgangspunkt i kommunale og regionale strategier og andre udarbejdede analyser. Ideer til dette vil fremgå af livogland.dk.

Af (Fælles)forordningen¹, fremgår følgende:

”1. De relevante forvaltningsmyndigheder sikrer, at hver enkelt strategi, der er omhandlet i artikel 31, stk. 2, litra c), indeholder følgende elementer:

- a) det geografiske område og den befolkning, strategien omfatter
- b) processen med at involvere lokalsamfundet i udviklingen af strategien
- c) en analyse af udviklingsbehovene og potentialet i området
- d) målsætningerne for strategien, herunder målbare mål for resultater, og tilknyttede planlagte aktioner
- e) forvaltnings-, overvågnings- og evalueringsordninger, der dokumenterer den lokale aktionsgruppes kapacitet til at gennemføre strategien
- f) en finansieringsplan, herunder den planlagte tildeling fra hver enkelt fond, og endvidere, hvis det er relevant, den planlagte tildeling fra ELFUL og hvert enkelt berørt program”

---

¹ Fællesforordning (2021-1060) artikel 32, stk. 1, a-f

Skabelon til indhold i udviklingsstrategien

Følgende oplysninger og rækkefølgen af indhold skal fremgå af ansøgningen og er obligatorisk, men opsætningen (design og layout) er valgfri.

A	Redegørelse for processen for udarbejdelse af strategien (max 1 side)
A1	<p>LAG Fjordlandets udviklingsstrategi er udviklet på et weekendseminar for hele LAG Fjordlandets bestyrelse. Forud for weekendseminaret har bestyrelse og forretningsudvalget hentet input fra Visit Fjordlandet, Nationalpark Skjoldungernes Land, Lejre Kommune, Frederikssund Kommune, Region Hovedstaden og Region Sjælland og lokale erhvervsnetværk. Da LAG Fjordlandet er en helt ny LAG, har bestyrelsen til dato afholdt 3 bestyrelsesmøder - begge, hvor lokalsamfundet blev indbudt til et åbent dialogmøde. Vi har haft nytte og støtte i al den viden, som Stig Andersen, der er LAG konsulent i LAG Midt-Nordvestsjælland, har stillet til rådighed i processen, hvor han har været tilknyttet som ekstern konsulent.</p>
A2	<p>Arbejdet med at stifte LAG'en blev formelt indledt ved informationsmøde den 5. maj 2022 på FGU Nordsjælland, Skuldelevvej 24, 4050 Skibby. Mødet var indkaldt ved annoncering i lokalaviser og på kommunernes hjemmesider med et varsel på mere end 14 dage.</p> <p>På mødet blev det vedtaget at danne LAG Fjordlandet bestående af Lejre og Frederikssund Kommuner og gå videre med arbejdet med at blive godkendt som tilskudsberettiget lokal aktionsgruppe.</p> <p>Der blev nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at indkalde til en stiftende generalforsamling.</p> <p>Den 21. juni 2022 blev der afholdt stiftende generalforsamling i Karleby Forsamlingshus, Karlebyvej 177, 4070 Kirke Hyllinge. På mødet blev de fremlagte forslag til vedtægter godkendt og der blev valgt medlemmer til bestyrelsen, desforuden blev Trine Krebs valgt, som forperson for LAG Fjordlandet.</p> <p>Bestyrelsen afholdt konstituerende møde den 5. juli 2022 med valg af næstformand og kasserer. Udkast til forretningsorden blev gennemgået og drøftet og vedtagelsen heraf udsat til efterfølgende møde, hvor det blev godkendt.</p> <p>Udkast til strategi blev udarbejdet på bestyrelsesseminar den 24. og 25. september 2022 med bistand fra Mette Clausen Sandahl fra konsulenthuset Orange Elevator.</p> <p>Strategiudkastet blev sendt i høring hos Kommuner og Regioner den 29. september med frist for høringssvar den 4. november 2022. Høringssvar vedlægges som bilag 1(lejre kommune),2 (frederikssund kommune),3 (region sjælland) og 4 (region hovedstaden).</p> <p>Efter høringsfristens udløb blev strategiudkastet tilrettet og gjort tilgængeligt på LAG Fjordlandets hjemmeside, www.lag-fjordlandet.dk</p> <p>Der blev samtidig indkaldt til informationsmøde d. 30. November på Skuldelev Skole kl. 18-21</p>

	Der blev indkaldt til ekstraordinær generalforsamling den 19. December i Kirke Såby Forsamlingshus hvor strategien blev endeligt vedtaget. Referat fra generalforsamlingen vedlægges som bilag 5 (referat ekstraordinær generalforsamling lag fjordlandet 2022).
B	Beskrivelse af den lokale aktionsgruppe (max 3 sider)
B1	<p>Formålet med aktionsgruppens virke ved hjælp af LEADER metoden</p> <p><u>Lokale partnerskaber:</u> Det er aktionsgruppens erklærede formål at være i tæt verbal og elektronisk dialog med de socioøkonomiske grupper, som bestyrelsen er valgt iblandt. Det gælder i første omgang ift. at informere om den udviklede strategi samt modtage kommentarer med henblik på, om nødvendigt, at tilrette det første udkast til strategi. Eksempelvis har et medlem af LAG bestyrelsen allerede gennemført et dialogbaseret møde med medlemmer af Lejre Erhvervsforum. De lokale partnerskaber med foreninger, lokalt erhvervsliv og lokale, offentlige myndigheder udgør grundlaget for vores strategi.</p> <p><u>Områdebaseret tilgang:</u> Aktionsgruppen har taget udgangspunkt i, at de to kommuner i LAG Fjordlandet udgør et sammenhængende hele, hvor der er fællesnævner inden for sociale, kulturelle og naturmæssige karakteristika. LAG Fjordlandet er i høj grad præget af landet omkring de to fjorde, Isefjorden og Roskilde Fjord, der udgør det geografiske område og er med til at sætte den fysiske ramme for LAG-gruppens arbejde. Eksempelvis har alle forberedende møder og bestyrelsesmøder været afholdt i forskellige geografiske lokationer i Fjordlandet.</p> <p><u>Bottom-up og tværsektoriel tilgang:</u> I kraft af bestyrelsens sammensætning er der i udgangspunktet en høj grad af nærdemokrati, og de socioøkonomiske grupper er derfor allerede repræsenteret i udarbejdelse af strategien. LAG-gruppens bestyrelse er bredt sammensat af repræsentanter for det lokale erhvervsliv, for foreninger, borgere samt de kommunale og regionale repræsentanter. Dermed har Aktionsgruppen fulgt en bottom-up tilgang i overensstemmelse med LEADER-princippet. Aktionsgruppen vil derudover tilstræbe et kontinuerligt samarbejde mellem forskellige sektorer i området, f.eks. unge under uddannelse, små og mellemstore virksomheder og det lokale foreningsliv. Herved vil aktionsgruppens bedømmelse af indkomne projekter så vidt muligt skabe sammenhæng mellem berørte, relevante sektorer.</p> <p>Andre aktører i Fjordlandet udgør interessante samarbejdsorganisationer for aktionsgruppen, eksempelvis Nationalpark Skjoldungernes Land og Destination Fjordlandet. Herudover er vi bekendt med eksistensen af en række foreninger af borgere, hvor erfaringsudveksling og samarbejde både vil være nyttigt og resultatskabende.</p> <p><u>Netværkssamarbejde:</u> LAG Fjordlandet dækker geografisk en stor del af områderne omkring Roskilde Fjord samt Isefjorden. Vi ønsker derfor at indgå i ideudveksling og samarbejde med de omkringliggende LAG'er beliggende på Odsherred-siden af Isefjorden og i den nordlige del af Roskilde Fjord. Andre LAG'er, der har samarbejdspotentiale og fællesnævner med LAG Fjordlandet indbydes desuden til at udveksle inspiration og erfaring med LAG Fjordlandet.</p> <p><u>Innovative strategier:</u> Vi er som gruppe åbne for nye tanker og ideer til, hvorledes vores område kan udvikle sig i den retning, som vores strategi fokuserer på. Vi ønsker samtidig at være opsøgende og nysgerrige, så vi kan være på forkant og være med til at inspirere til projekter, der kan understøtte vores udviklingsstrategi.</p>

	<p><u>Samarbejdsprojekter:</u> Vi vil løbende forholde os til input og ideer fra de socioøkonomiske grupper bag bestyrelsen samt sikre udveksling på resuméniveau af benyttede innovative strategier i andre allerede bevilgede projekter i LAG'ens område.</p>
B2	<p>Aktionsgruppens netværk og samarbejdskapacitet</p> <p>LAG Fjordlandet bestræber sig på aktivt at anvende LEADER principperne ift at komme i dialog med de lokale og relevante erhvervsråd, kulturelle institutioner, lokale foreninger og borgere. Det påtænker vi at gøre via en formuleret kanalstrategi på flere kanaler:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Frederikssund og Lejre kommuners hjemmesider 2. Sociale medier: vi kan hver især udsende i diverse lokale grupper 3. Trykte medier: interviews, artikler 4. Fysiske møder: deltagelse i erhvervsgrupper, foreningsmøder mv. 5. Personlig opsøgende kontakt til eget netværk 6. Via LAG'ens koordinator (åbent hus-arrangement) 7. Direct mail til medlemmerne og andre 8. De gode historier fra tidligere tildelinger 9. Typer af samarbejde: <ol style="list-style-type: none"> a. Deltage i dialogmøder og informationsmøder b. Pjecer – digitale og fysiske c. Åbent hus-arrangementer <p>De forskellige sektorer og interessegrupper inddrages via regelmæssige kontakter og dialoger hen over året via koordinator og bestyrelsens deltagelse i relevante arrangementer og møder. Især vil årshjulet ift ansøgningsfrister to gange årligt indeholde inddragende aktiviteter i perioden op til ansøgningsfristen, således at LAG gruppen kan bidrage til at frembringe de gode ansøgninger indenfor udviklingsstrategiens formål. Aktionsgruppens medlemmer aktiveres på den måde til yderligere inddragelse af nye lokale grupper. LAG-gruppen sikrer opfølgning på givet rådgivning, på fokusområder og tildelte projekter mhp at justere fokus og synliggøre støttemuligheder og hidtidig kommunikation. I og med, at denne LAG-gruppe er nyetableret, eksisterer der ikke direkte tidligere samarbejdsflader. Der skal derimod oparbejdes nye netværk og relationer til diverse sektorer og interessegrupper, hvilket også fremgår ovenfor.</p> <p>Ift at inddrage en repræsentativ afspejling af den socioøkonomiske, køns- og aldersmæssige sammensætning af LAG'ens område henvises her til det omfattende kanalvalg, der påtænkes at være målrettet diverse grupper, både af alders- og kønsmæssig diversitet. De forskellige grupper kræver forskellig dialog og assistance ift alder, køn, socioøkonomisk tilhørsforhold og etnicitet. De konkrete tiltag bliver tilrettelagt ift de relevante dialoger.</p>
B3	<p>Aktionsgruppens ressourcer og kompetencer</p> <p>Borgere, politikere og erhverv er alle repræsenteret i LAG-gruppens bestyrelse. Alle valgte medlemmer af bestyrelsen er meget aktive mennesker, som er involverede i udviklingen af LAG Fjordlandets område på forskellig vis. Alle indvalgte i bestyrelsen har meget store netværk og kan bibringe kompetencer både fra job og frivilligt arbejde til glæde og gavn for LAG Fjordlandet. Det gælder viden og erfaring fra iværksætteri på flere forskellige fagområder, fra offentlig forvaltning (både kommunalt, regionalt og statsligt), fra de liberale erhverv, fra den lokalpolitiske verden i form af kommunale og regionale repræsentanter, viden og erfaring fra fødevaresektoren, landbrugssektoren, IT-sektoren, byggeri- og anlægssektoren og erfaring med internationale samarbejder.</p> <p>Vi er en helt ny bestyrelse, og LAG Fjordlandet er en helt ny konstellation. Her vurderer vi i bestyrelsen, at vi selvfølgelig har mange kompetencer og erfaringer, MEN kun 1 medlem har pt.</p>

arbejdet med LAG tidligere, hvorfor det er meget vigtigt, at vi får ansat en LAG koordinator, som har erfaring med området, og som vi kan støtte os til procesmæssigt og videnskæssigt. Tilmed finder vi relevant støtte i Lejre kommunes erhvervschef, som er tidligere LAG koordinator. Ydermere har alle bestyrelsesmedlemmer lang bestyrelseserfaring, solid demokratisk habitus og erfaring og er dermed alle skolet udi at agere som ansvarlige demokratiske aktører.

- **Gennemførelse af bestyrelsesmøder**

LAG Fjordlandets forretningsudvalg sikrer dagsorden, styring og tid. Forpersonen leder bestyrelsesmøderne og bestyrelsesmøderne har en hyppighed på ca. 4 om året efter opstartsperioden.

- **Proces for valg af koordinator (ansættelse/konsulentkontrakt)**

Bestyrelsen nedsætter et ansættelsesudvalg på 3 personer, som falder sammen med vores forretningsudvalg. Forretningsudvalget består en advokat, en person med rekrutteringserfaring og en selvstændig erhvervsdrivende med ansættelseserfaring.

Forretningsudvalget/ansættelsesudvalget vil i ansættelsesprocessen trække på erhvervschefen i Lejre kommune, som er en erfaren LAG koordinator. Ansættelsesudvalget slår stillingen åbent op og kører en almindelig anerkendt ansøgnings- og ansættelsesproces. Når udviklingsstrategien er godkendt, skal der indenfor 14 dage derefter slås en LAG koordinator stilling op, hvorfor vi sigter på en ansættelse pr. 1/3 eller 1/4 2023.

- **Procedure for administration af drifts/projektmidler**

Vi anvender det af Bolig- og Planstyrelsens tilgængelige scoringsværktøj/prioriteringskriterier til administration af projektmidler og supplerer med parametre/vægtning fra LAG Fjordlandets strategi, således at vi inden vurdering af projektansøgningerne er fuldstændig enige om, hvordan projekterne skal vurderes. Hvert medlem af bestyrelsen har 1/13 vægtning til vurdering af projekter og ved stemmelighed i vægtning af projekterne er det forpersonen, som har den afgørende stemme.

Vi har dobbeltgodkendelse på udbetalinger i banken med kasserer og næstformand, og vi har engageret en revisor.

Forretningsudvalget laver budgetoplæg på driftsmidler, som godkendes af bestyrelsen.

Undervejs i den demokratiske proces forholdes bestyrelsen ændringer, som kan godkendes eller afslås.

- **Procedure for sikring af habilitet i bestyrelse/koordinator**

Således beskrevet i LAG Fjordlandets forretningsorden:

- **§ 13 Tavshedspligt og habilitet**

- Bestyrelse og koordinator er underlagt habilitetsreglerne i Forvaltningsloven og reglerne om tavshedspligt i offentlige tjenester.
- Tavshedspligten omfatter enhver oplysning, som bestyrelsen eller koordinatoren er kommet i besiddelse af gennem sit hverv, medmindre der er tale om allerede offentliggjorte oplysninger.
- Tavshedspligten gælder også efter, at et bestyrelsesmedlem er fratrukket.
- Herudover gælder:
  - - Interne arbejds papirer i bestyrelsen betragtes som værende fortrolige.
  - - Bestyrelse og koordinator er ansvarlige for, at udleveret materiale ikke kommer i uvedkommende personers besiddelse.
  - - Bestyrelsens medlemmer skal i enhver henseende, der vedrører LAG Fjordlandet, optræde ansvarligt, loyalt og professionelt.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Et medlem af bestyrelsen kan ikke deltage i behandlingen af en ansøgning, hvor vedkommende i kraft af sine relationer til ansøger kan have en særlig interesse i sagen. Såfremt der på det pågældende bestyrelsesmøde samlet er ansøgt om flere midler, end der kan uddeles, kan vedkommende ikke deltage i behandling af nogen af ansøgningerne på det pågældende møde. Senest ved start af hvert møde skal hvert bestyrelsesmedlem tilkendegive om man kan være inhabil og i hvilken ansøgning, hvorefter bestyrelsen tager stilling til spørgsmålet. ● Sikring af gennemsigtighed i prioritering af projekter Når vi anvender vores prioriteringsværktøj, får vi en transparent prioritering, og bestyrelsen vil i tilfælde af afslag være enige om formuleringen af afslaget. ● Procedure for løbende overvågning og evaluering af udviklingsstrategiens gennemførelse Der laves en årlig oversigt over tilskud fordelt på de enkelte målgrupper med angivelse af de enkelte projekters bidrag til strategiens samlede mål. Oversigten opdateres efter hver ansøgningsrunde. Når et projekt er gennemført, opdateres oversigten med angivelse af det faktiske resultat. På årets første bestyrelsesmøde gennemgås den samlede oversigt i forhold til om målene er nået, både for så vidt angår det enkelte projekt og for så vidt angår strategiens samlede målsætninger. ● Hvordan bestyrelsen løbende vil sikre tilstedeværelsen af den nødvendige viden og kompetencer. Det er tidligere beskrevet, at LAG gruppen har en stærk og bredt repræsenteret bestyrelse. Vi mener dermed, at vi med den rigtige LAG koordinator kan dække udviklingsstrategiens område. Ydermere vil og kan vi til alle bestyrelsesmøder invitere eksperter og videnspersoner på særlige områder, hvor vi oplever at mangle en given kompetence.
B4	<p>Vurdering af potentielle ansøgere og aktører</p> <p>Et gennemgående tema for de samtaler LAG-gruppens bestyrelse har haft på møder med lokale borgere, erhverv og politikere, er det helt åbenlyse uudnyttede potentiale, som de to kommuner har til fælles på Hornsherred og den østligste del af Frederikssund Kommune:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Der er åbenlyse naturværdier, ● Der er tilgængelige muligheder for bosætning/erhverv, ● Der er en umiddelbar nærhed til København <p>Det giver helt oplagte muligheder for at udvikle nye måder at arbejde, bo, leve og opleve på, især i og omkring de mange landsbyer, som LAG-gruppens område dækker (i alt 84 landsbyer). Desuden kalder ny bosætning i området på initiativer vedrørende nytænkende kulturoplevelser, og endelig udgør fjordenes vandarealer attraktive områder for udvikling af udendørs aktiviteter med oplevelsesøkonomisk sigte. Lokalsamfundet er også ved at modnes ift. at arbejde for nye organiseringer for miljø/klima/energi-løsninger. Mange udtrykker, at det er lidt svært at komme i gang, men der er mange drømme og samtaler. Der er også meget optagethed af den store trængsel af trafik, og hvad deraf følger af støj, gener og bekymringer for færdsel for de sårbare trafikanter.</p> <p>LAG Fjordlandets bestyrelse vurderer, at Frederikssund og Lejre kommuner har kreative og nytænkende beboere, som vi glæder os til at aktivere ift. at søge hjælp og støtte i LAG Fjordlandet. Borgerne er relativt godt uddannede og ikke nævneværdigt udfordrede på</p>

	<p>sundhedsområdet. Vi kan se af analyser, at borgerne i begge kommuner er mere aktive i frivillighed end i andre kommuner, der er god tradition for at skabe små mikrovirksomheder i begge kommuner, ligesom der er et mangfoldigt landbrug, som i kraft af sin nærhed til København har et stort potentiale ift. udvikling og forædling. Nærheden til København appellerer desuden til nytænkning af turisme og kreative erhverv i området. Endvidere håber vi, at vi kan holde trenden med hjemmearbejde og udvikling af lokale kontor-hubs i gang, så vi kan nedbringe pendlingen ud af området, som er meget stor i begge vores kommuner.</p>
C	Beskrivelse/analyse af området
C1	<p>LAG Fjordlandet dækker kommunerne Frederikssund og Lejre. Kommunerne er mere tætbefolkede end landkommuner er flest. <u>Den relativt høje befolkningstæthed</u> indikerer, at der er tale om kommuner i nærheden af en storby med tilhørende gode beskæftigelsesmuligheder. Det samlede befolkningstal er steget fra 2016 til 2022 til samlet set 74.535 indbyggere i 2. kvartal 2022.</p> <p>Generelt er <u>mobiliteten</u> ind og ud af kommunen stigende. Tilflytningen sker overvejende fra København til begge kommuner og i mindre grad fra Roskilde til Lejre og fra Egedal til Frederikssund. <u>Bosætningen</u> er ligeledes forskellig i de to kommuner; Frederikssund Kommune er præget af 4 byer med Frederikssund som langt den største by med 17.500 indbyggere, mens Lejre er præget af mindre byer og landsbyer under 5.000 indbyggere og derved har de fleste af den klassiske landkommunes struktur. For området som helhed gælder, at de små byer med 200-500 indbyggere oplever tilbagegang, mens kategorien 500-1.000 indbyggere vokser i begge kommuner.</p> <p>Området som helhed har en <u>befolkning</u>, der er 2,5 år ældre end landsgennemsnittet, men til gengæld flere unge end landsgennemsnittet. Den store forskel ligger i grupperne 20-29 år og 30-39 år, hvor området ligger hhv. 5,7% og 2,9% under landsgennemsnittet. Herefter stiger procentdelen og toppe med de 70-79-årige, der ligger 2,3% over landsgennemsnittet. Samtidig er det også den sidste aldersgruppe, der bor i landsbyerne med 200-500 indbyggere.</p> <p><u>Uddannelsesmæssigt</u> er der nogen forskel på de to kommuner: Frederikssund Kommune har væsentlig færre med en lang, videregående uddannelse (4,5% under gennemsnittet), men til gengæld 7,7% flere med en håndværksmæssige uddannelse. Lejre Kommune ligger også højere på de erhvervsfaglige uddannelser, men kun lige under gennemsnittet for de videregående uddannelser.</p> <p>Ifølge <u>arbejdspladser</u> er der en større diskrepans mellem antal arbejdspladser i kommunerne og antal beskæftigede. Samlet set medfører det en stor pendling ud af området med en nettounderskud på arbejdspladser på 12.212 i 2020. Der er over de sidste 6 år sket en mindre tilvækst af arbejdspladser i Lejre kommune, men et samtidigt fald i arbejdspladser i Frederikssund Kommune på trods af en netto-jobskabelse nationalt. Den store sektor i området er bygge- og anlæg, der er ca. 50 % større end for landet som helhed. På trods af branchens følsomhed overfor sæsonudsving, er der en ret lav ledighed i området de seneste tre kvartaler på 1,9-2,3 %.</p> <p><u>Indkomstmæssigt</u> ligger begge kommuner over landsgennemsnittet (Fr. Sund på index 102, Lejre på index 108).</p>
D	Aktionsgruppens vurdering af de vigtigste lokale udfordringer og potentialer baseret på den udarbejdede SWOT-analyse (max 3 sider)
D1	1. Infrastruktur

Styrker Togforbindelser Digitalt godt med Sunde borgere (evt flyt til befolkning)	Svagheder Spinkle trafikmuligheder Hornsherred Mange pendlere Store byer trækker ressourcer
Muligheder Decentrale energiløsninger Flere cykelstier Mere samtrafik (fx nabogo) Mere fibernet Eldrift på togstrækninger Motorvej	Trusler Forsyningsikkerhed Social skævhed Lukning af busruter Kattegatforbindelse pga nyt spor gennem Lejre (evt flyt til tema natur) Få stop på togstrækninger

2. Natur

Styrker Nationalpark Fjordland Generel natur Bademuligheder Lange kyststrækninger Store Natura2000-arealer	Svagheder Manglende infrastruktur Manglende muligheder for at udnytte kyst
Muligheder Tæt på Kbh Rekreative pakketilbud Rekreative stier Flere faciliteter i naturen til borgere og turister Spisekammer Benyt naturressourcer Mere biodiversitet Omdan militærområder til natur	Trusler Demografisk udvikling – inddrager natur Økonomisk prioritering Flere faciliteter i naturen til borgere og turister Kollaps af fjordøkosystem, vandmiljø Kattegatforbindelse Private interesser begrænser adgang Motorvej Trafikale udfordringer til især strande, om sommeren

3. Særlige miljø eller klimaforhold

Styrker Store grundvandsressourcer 19% af areal i Lejre er økologisk dyrkede arealer Stærke økoklynger	Svagheder Mange pendlere ud af området Traditionel vækst – modsætninger
Muligheder Nye muligheder i vandressourcer Ombyg eksisterende boligmasse i landsbyerne, fastholde borgere Ressourceindvinding	Trusler Iltsvind i fjordene Oversvømmelser og stormfloder Generel vandstigning Forurennet grundvand Ressourceindvinding Store bygge- og anlægsarbejder

4. Erhvervsstruktur

Styrker Mange små virksomheder Samarbejdende netværk Spisekammer for København Offensiv bosætningsstrategi (Frederikssund Kommune) Erhvervskontor og samarbejde med EHHS Lokal opbakning og samhandel Ejendoms- og grundpriser under niveau	Svagheder Geografi – mange produktionsvirksomheder og pendlere ind i kommunen – Rekruttering Natura 2000 begrænsninger Kystbeskyttelseslinje Uddannelsesniveau Mangel på kvalificeret arbejdskraft Mobilitet i transport – ikke dækket af offentlig transport
Muligheder Skabe flere arbejdspladser i enkeltmandsvirksomhederne	Trusler Økonomisk konjunktur Energikrise

Kontorfællesskaber i landsbyer – og produktionsfællesskaber Tilflytning fra Storkøbenhavn Lav husleje Tiltrække mere kvalificerede arbejdskraft	Rekruttering Klima Landsbydød – affolkning af landsbyer Kritiske afstande mellem bolig, skole, arbejde (se godt eksempel Jørlunde)
--	---

5. Hvem bor i området?

Styrker Miks af større og mindre byer Nærhedsprincip – mange stærke lokalsamfund – naboskab Højt uddannede Erhversuddannede Tiltrækker ressourcestærke borgere	Svagheder Kritisk masse for udvikling – skole, indkøb, off. Transport (børnefamilier/skole) Transport Manglende uddannelsesmuligheder
Muligheder Boliger – og fællesskaber Engagement fra nye ressourcestærke borgere	Trusler Balance mellem kommunernes store og små byer Sammenhold og samvær på tværs af alder

6. Kulturelle forhold

Styrker Sagnlandet Egholm gods Vikinger Fjordlandet Villumsens museum Selsø Slot Jægerspris Slot Nationalpark Skjoldungernes Land Magneter (steder) som tiltrækker flere aktører	Svagheder Tilgængelighed Mangl overnatning Manglende kvalitetsspisesteder Helårs aktiviteter Små aktørers synlighed Manglende nye initiativer Synlighed på etablerede initiativer
Muligheder Eksposering Havnebad Bosætning Skabe større kendskab Lokal turisme	Trusler Konjunktur Kommunal prioritering Større krav til faciliteter i overnatning Konkurrence

7. Bæredygtig udvikling og grøn omstilling

Styrker Høj øko% i landbrug Ny bæredygtig by Øko 'Vores sted' Tiltrækker miljøbevidste tilflyttere	Svagheder Manglende tilslutning til bæredygtig energi Økonomi – sætter bæredygtighed under pres "Ej i min baghave"
Muligheder Den eksisterende bygningsmasse (boliger, arbejdspladser) Nærhed til Kbh Borgerdrevet organisering af bæredygtig omstilling Vinge Udnyttet land ift sol, vind og k-kraft Ukraine krig – presser os til at tænke nyt	Trusler "Ej i min baghave" Ukraine krig – Forsyningsikkerhed og prisniveau Lavkonjunktur generelt

8. Særlige stedbundne ressourcer - dækkes af ovenstående

Styrker	Svagheder
---------	-----------

	Muligheder	Trusler
D2	<p>Udfordringer og udviklingsbehov</p> <p>På baggrund af den gennemførte SWOT-analyse er bestyrelsen nået frem til følgende udfordringer og udviklingsbehov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ift. trafikinfrastrukturen i LAG Fjordlandet er landområder truet p.g.a. besparelser og højere brændstofpriser, der kan føre til nedlæggelse af busruter eller færre afgang. Dette går ud over den bæredygtige transport fra hjem til uddannelser eller arbejdspladser, men åbner samtidig for muligheder for systematisering af samtransport og flere cykelstier. • Udrulning af hurtig digital kommunikation (fibernet) i landområder udgør en højteknologisk mulighed for etablering af flere hjemmearbejdspladser og indførelse af lokale fysiske eller virtuelle erhvervsfællesskaber (håndværk, liberale erhverv, kunstnere), hvilket hjælper til at fastholde arbejdspladser i landsbyerne. • Mange autentiske naturområder i Fjordlandet er på private hænder, hvilket sætter en begrænsning for de naturoplevelser, der er mulige at udnytte for borgerne. Dette kalder på etablering af rekreative pakketilbud med bæredygtig transport og ophold, således at lokale borgere og turister fra f.eks. København kan blive tiltrukket til gavn for oplevelsesøkonomien. • Denne tankegang spiller fint sammen med, og kan udvide, besøgs mulighederne i den eksisterende Naturpark Skjoldungernes Land og Destination Fjordlandet. En forøgelse af besøgsfrekvensen til Fjordlandet kan således, direkte eller indirekte, medføre en øgning i antallet af hel- eller deltidsarbejdspladser via satsning på oplevelsesturismen. • Skabelse af flere lokale arbejdspladser harmonerer med de generelt lave ejendomspriser i Fjordlandet, og øger desuden tilflytningen fra Storkøbenhavn samt nedbringer den store pendling ud af kommunerne. • Nærheden til Storkøbenhavn har desuden potentiale til en øgning i samarbejde mellem storbyens restaurantsektor og producenter af højtforædlede landbrugsprodukter. • Balancen mellem Fjordlandets mindre og større byer er udfordret bla. Pga. Fravær af strategier for landdistriktsudvikling. Bosætning i landsbyerne kan gøres særdeles attraktiv ved at prioritere og tillade omdannelse af uudnyttede landbrugsbygninger til forskellige boformer målrettet en bred vifte af socioøkonomiske grupper og fordelt på lejer-, andels- og ejerboliger. • Fjordlandet rummer både store velkendte turistdestinationer (slotte, herregårde, museer, teater/festivaler) og en underskov at virksomheder, netværk af ildsjæle og mindre lokale organisationer som arbejder med at finde svar på tidens store udfordringer. Det være sig klima-, biodiversitets- og drikkevandsproblemerne, eller det handler om funktionsudtømning af landdistrikter eller ulighedsdagsordener eller rummelighed på arbejdsmarkedet. Vi skal finde en balance mellem den velkendte turismeoplevelse som kalder på afslapning og underholdning og så de læringsrum og eksempler som udfordrer og kalder på eftertanke og engagement hos gæsten. • Den bæredygtige udvikling og grønne omstilling er generelt godt på vej i Fjordlandet, især økologisk landbrugsdrift, der tiltrækker miljøbevidste borgere. Dog er lokalbefolkningen betænkelige ved etablering af bæredygtig energiproduktion i deres "baghave". De øgede markedspriser på fossil energi (gas; olie) tvinger os samtidig til at tænke nyt. Dette kunne være at lokale grupper etablerer fælles varmepumpe- eller solcelleanlæg på ledige arealer, tage og andre lignende arealer. 	
E	Udviklingsstrategiens vision	

E1	<p>Visionen for LAG Fjordlandet er at styrke sammenhæng i området til gavn for borgere og virksomheder via udvikling af bæredygtige geografiske og interessebaserede fællesskaber og samarbejder med fokus på natur og miljø, levende landsbyer og en helhedsorienteret tilgang.</p> <p>I programperioden ser LAG Fjordlandet vores geografiske område udvikle sig indenfor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Nye, små virksomheder/innovation</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ LAG Fjordlandet ønsker at støtte opstart af mikrovirksomheder og små virksomheder og iværksættere med sunde forretningsplaner, der kan bidrage til LAG'ens fokusområder på natur, miljø, social bæredygtighed, (gastro og natur) turisme, oplevelsesøkonomi, tætheden til København og skabe synergieffekter herimellem. (Mikrovirksomheder og små virksomheder defineres som virksomheder i regnskabsklasse A og B i henhold til Årsregnskabsloven) • <u>Levende landsbyer</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Borgere i de mange landsbyer kan arbejde hjemme i landsbyen sammen med andre i kontor-fællesskaber --> landsbyerne bliver ikke affolket i løbet af dagen, trafikken og pendlingen formindskes, livskvaliteten øges, og der bliver tid til lokale fællesskaber og fokus på det lokale område. Forudsætninger er fibernet, omdannelse af tomme og nedslidte gårde til co-working spaces, alm. kontor-fællesskaber, muligheder for liberalt erhverv og kreative værksteder samt turismerelaterede formål samt opretholdelse af offentlige transportmuligheder • <u>Adgang til naturen på naturens præmisser, til gavn for borgere og turister</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sammenhængende muligheder for og oversigter over spisesteder, overnatningsmuligheder, seværdigheder, gårdbutikker, mindre turismerelaterede erhverv, vandrestier mv skal på én gang udvikle og beskytte vores natur, som området er så rigt på. Etablering af vandrestier kan kombineres med nænsom naturpleje så biodiversiteten opretholdes <p>Samlet set har LAG Fjordlandet en vision om, at når vi kommer til 2027, så kan borgerne i landsbyerne arbejde i deres landsby gerne i kontor-fællesskaber og i co-working spaces, og at de fysiske muligheder i landsbyerne også inviterer til iværksætteri og kreative miljøer med fokus på oplevelsesøkonomi, natur, miljø og bæredygtighed. At vi som borgere og vores turister har tilgang til og nyder vores natur, men samtidig skærmer den, medfører at biodiversitet og natur kan udvikle sig på egne præmisser. Klimamæssigt håber vi at se et område i 2027, der har vendt truslen fra det stigende havvand til muligheder for at inddrage fjordene i en forbedring af havmiljøet og mulig udnyttelse ift. turisme, oplevelsesøkonomi og gastronomi.</p>
F	Udviklingsstrategiens indsatsområder og mål
F1	<p>Indsatsområder</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Job- og vækstskabende erhvervsudvikling <ul style="list-style-type: none"> ○ Arbejdspladser i landområder ○ Forarbejdning/forædling fra primærproduktion – fx Spisekammer tanken ○ Turisme og oplevelsesøkonomi ○ Håndværk, produktion og forædling 2. Udvikling af landdistriktet <ul style="list-style-type: none"> ○ Natur- og outdooroplevelser – fx aktiviteter og miljøer ○ Kulturoplevelser ift området “de store magneter”, der kan sprede sig til mindre kulturelle oplevelser ude i landsbyerne

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Landsbyudvikling ○ Inddragelse af fjordene fx for ny faconer at bevæge sig rundt på, samle fødevarer og alle mulige meningsfyldte og bæredygtige aktiviteter, der skaber samvær og bevægelse ○ Udvikling af sammenhængende vandrestier ○ Sammenhængende overblik over vandrestier, spisesteder, overnatningssteder, seværdigheder etc
F2	<p>LAG Fjordlandet har identificeret følgende mål:</p> <p>Job- og vækstskabende erhvervsudvikling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablering og udvikling af mikrovirksomheder og små virksomheder indenfor <ul style="list-style-type: none"> ○ oplevelsesøkonomi, håndværk, produktion og forædling. ○ Innovative virksomheder. • Fremme af erhvervssamarbejde <ul style="list-style-type: none"> ○ Støtte virksomheder, som deler faciliteter, maskiner, distribution og salgskanaler. ○ Støtte virksomheder, som udvider og udvikler værdikædesamarbejde • Bæredygtig udvikling og grøn omstilling <ul style="list-style-type: none"> ○ Ansøger definerer og forholder sig til at fremme egen bæredygtighed og grøn omstilling ○ Støtte virksomheder, som placerer deres aktiviteter i landdistrikter ○ Støtte virksomheder, som anvender allerede eksisterende bygninger eller faciliteter til udvikling af nye erhvervsfaciliteter <p>Udvikling af landdistrikterne</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Oplevelsesøkonomi - At skabe oplevelser for borgere og turister i områdets kystnære og landlige områder. ○ Oplevelser til lands (stier) og til vands (elbåde) på langs og på tværs af fjordene. ○ Aktiviteter, der skaber varige ændringer og forbedringer for borgere og turister – gerne på tværs af tilhørsforhold, alder og familiestrukturer. ○ Aktiviteter, der er bæredygtige økonomisk, miljømæssigt og socialt ○ Fokus på at skabe liv i landsbyer og landdistrikterne, herunder også at prioritere den nedarvede og eksisterende landbokultur. Dette gælder både de fysiske udtryk for kultur i form af de tilstedeværende kulturspor og kulturhistorie i landskabet, som er med til at fortælle vores kulturelle påvirkning af landskabet (f.eks. stendiger, kirker og kirkegårde, marker, kyster, søer, vandhuller og skove) og i landsbyernes bygningskultur, der er identitetsbærende for vores landbokultur og landboidentitet. ○ Bosætning - At skabe levende landsbyer med aktive beskæftigede, hvor udviklingsinitiativer vægter landsbyernes identitet, historie og særkende. ○ Udvikle de store, gamle gårde til moderne boliger med respekt for landbohistorien og landsbyens identitet ○ Skabe muligheder for arbejdsfællesskaber i landsbyerne, f.eks. i form af co-working spaces, kreative værksteder, liberale erhverv. ○ Udvikle nye boformer med skelen til de demografiske forhold, bæredygtig udnyttelse af energi- og vandressourcer og med fokus på bæredygtig, økologisk fødevarerproduktion.

F3	<p>Bæredygtig udvikling og grøn omstilling</p> <p>LAG Fjordlandet vægter bæredygtighed og grøn omstilling højt i vurdering af de indkomne projektansøgninger. Bæredygtighed er tilføjet som vurderingskriterium for så vidt angår social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Disse forhold forudsættes beskrevet i projektansøgninger og vurderes i overensstemmelse med LAG's prioriteringskriterier.</p>
F4	<p>Social inklusion, kønsligestilling og unge</p> <p>LAG Fjordlandet har i udviklingsstrategien fokus på social og bæredygtig udvikling som medtaget i prioriteringskriterier – herunder social inklusion, kønsligestilling og unge.</p>
F5	<p>Samarbejder</p> <p>LAG Fjordlandet er positivt indstillet over for samarbejde med andre aktionsgrupper i nationale og internationale sammenhænge, men da LAG Fjordlandet er helt nyetableret, så er det vigtigt for bestyrelsen, at vi først i programperioden fokuserer på etablering og den interne sammenhæng og senere hen kan opprioritere samarbejder nationalt og internationalt.</p>
G	<p>Aktionsgruppens egne prioriteringskriterier (ikke obligatorisk)</p> <p>LAG Fjordlandets prioriteringskriterier består af Bolig- og planstyrelsens fastlagte kriterier samt 2 egne formulerede kriterier (10 og 11).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projektets relevans i forhold til udviklingsstrategien og fokusområder for ordningen 2. Projektbeskrivelse 3. Er projektet fuldt oplyst? 4. Projektansøgers kapacitet og økonomiske ansvarlighed 5. Lokal forankring og samarbejde 6. Nyhedsværdi og innovation 7. Projektets levedygtighed 8. Gør aktivitetsgruppens midler en forskel (kritisk kapital)? 9. Projektets effekt 10. Projektets fremme og udvikling af landsbyer og landdistrikter. Som beskrevet ovenfor er LAG området præget af mange landsbyer og stor pendling med affolkede og funktionstømte landsbyer i dagtimerne til følge. Centralt i strategien står derfor at prioritere projektansøgninger, der kan skabe liv og gøre det attraktivt at bosætte sig i de mange landsbyer. 11. Projektets bæredygtighed i forhold til økonomisk, social og miljømæssig udvikling. Det er LAG Fjordlandets prioritering, at de støttede projekter iagttager bæredygtighed i økonomisk henseende (sunde forretningsplaner), social henseende (ift inklusion eksempelvis) og i forhold til miljømæssig bæredygtighed, herunder iagttagelse af klimapåvirkninger.
H	<p>Udviklingsstrategiens målsætninger, mål for indsatsområder og aktiviteter</p>

H1 Erhvervsrettede mål og aktiviteter

<p>Aktiviteterne skal relatere sig til følgende temaer: Job- og vækstskabende erhvervsudvikling, med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> Etablering og udvikling af mikrovirksomheder og små virksomheder (regnskabsklasse A og B jf. Årsregnskabsloven) Fremme af erhvervssamarbejde Bæredygtig udvikling og grøn omstilling 	<p>Målsætning</p> <p>Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.</p>		<p>Målbare mål (anslået)</p>
<p>Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1: Etablering og udvikling af mikrovirksomheder og små virksomheder</p>	<p>25%</p>		
<p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> At skabe mikrovirksomheder og små virksomheder indenfor oplevelsesøkonomi, håndværk, produktion og forædling. At skabe innovative virksomheder indenfor alle brancher. Nye virksomheder i tilknytning til landdistrikter/landsbyer <p>Aktivitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> At støtte oprettelse/stiftelse af nye virksomheder At støtte konkrete projekter i etablerede virksomheder med henblik på udvikling af nye forretningsområder og vækst Oplysende og opsøgende kommunikativ opgave, være i dialog med erhvervshuse og kommunale erhvervsledere 			<p>Målet er indfriet ved følgende succesrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> Der er pba tilskud fra LAG Fjordlandet ved udgangen af programperioden etableret 15 mikro- eller små virksomheder samlet i de to kommuner Af de støttede virksomheder skal min. 12 have en fysisk placering i en landsby eller i landdistriktet i LAG Fjordlandets område

<ul style="list-style-type: none"> • Støtte lokalsamfund/landsbyer, der udvikler lokale erhvervsmuligheder 			
<ul style="list-style-type: none"> • Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2: Fremme af erhvervssamarbejde 	12,5%		
<p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At fremme virksomheder, som deler faciliteter, resurser, maskiner, distribution og salgskanaler. • At fremme virksomheder, som udvider og udvikler værdikædesamarbejde <p>Aktivitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At give støtte til virksomheder til udvikling af koncepter med mulighed for at dele faciliteter, resurser, maskiner, distribution og salgskanaler • At skabe kontakt mellem sådanne virksomheder gennem netværk og oplysninger i lokalsamfundet • At bidrage til og støtte samarbejde mellem private og offentlige aktører • At øge kendskabet på tværs af brancher og mellem private og offentlige aktører, med henblik på at fremme udviklingen 			<p>Målet er indfriet ved følgende succesrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 – 5 samarbejder skal været etableret pr. år på baggrund af netværk for fremmet erhvervssamarbejde • Af de 15 mikro- eller små virksomheder skal min. 12 bidrage til fremme af lokalt erhvervssamarbejde. Dette måles på forretningsplanens formål ift. direkte aktiviteter på samarbejdsområdet • LAG Fjordlandet bidrager til at skabe kontakt gennem netværk i lokalsamfundet ved at afholde min 2 netværksmøder årligt i hver kommune i samarbejde med øvrige erhvervsnetværk og offentlige aktører. • Netværksmøderne øger kendskab og fremmer udviklingen ved, at der på møderne er dels min. et relevant oplæg og en aktivitet til at facilitere netværk
<ul style="list-style-type: none"> • Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 3: Bæredygtig udvikling og grøn omstilling 	12,5%		

<p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At tilgodese ansøgere der definerer og forholder sig til at fremme egen bæredygtighed og grøn omstilling • At fremme virksomheder, som placerer deres aktiviteter i landdistrikter • At fremme virksomheder/landsbyer, som anvender allerede eksisterende bygninger eller faciliteter til udvikling af nye erhvervsfaciliteter <p>Aktivitet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At hjælpe virksomheden med at formidle værdien af interne og eksterne indsats for bæredygtig og grøn omstilling til omgivelserne • At støtte oprettelse og vækst i virksomheder i landdistrikterne og særligt virksomheder der anvender allerede eksisterende bygninger • At skabe kontakt og kendskab mellem kommende eller eksisterende virksomheder og ejere af ejendomme 			<p>Målet er indfriet ved følgende succesrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Af de 15 mikro- eller små virksomheder skal min. 12 af virksomhederne have til formål at bidrage direkte til en bæredygtig udvikling og/eller den grønne omstilling. Dette formål skal derfor indgå direkte i virksomhedens forretningsgrundlag • LAG Fjordlandet forpligter sig til at inddrage de støttede virksomheder i formidlingen af deres indsats for den bæredygtig og grøn omstilling ved at invitere virksomhederne til de 2 årlige netværksmøder • På de 2 årlige netværksmøder forpligter LAG Fjordlandet sig til at facilitere kontakt mellem ejere af landejendomme og kommende eller eksisterende virksomheder mhp udnyttelse af tomme og/eller nedlagte landbrugsejendomme eller andre erhvervsjendomme.
<p>Total for alle delmål under erhverv</p>	<p>50%</p>		

H2 Mål og aktiviteter, der forbedrer rammevilkårene for udvikling af landdistrikterne

Aktiviteterne skal relatere sig til følgende temaer: <ul style="list-style-type: none"> • Basale servicefaciliteter • Fornyelse i landsbyer • Kultur- og foreningslivet • Bæredygtig udvikling og grøn omstilling 	Målsætning Angiv i %, den andel af den tildelte økonomiske ramme til projekter, som påtænkes anvendt til det enkelte indsatsområde.	Målbare mål (anslået)
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 1: Oplevelsesøkonomi	25%	
<p>Mål: At skabe kulturelle oplevelser for borgere og turister i områdets kystnære og landlige områder med udgangspunkt i den lokale historie, geografi og natur.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturelle oplevelser til lands (stier) og til vands (elbåde) på langs og på tværs af fjordene 2. Aktiviteter, der skaber varige ændringer og forbedringer for borgere og turister 3. Kulturelle aktiviteter, der er bæredygtige økonomisk, miljømæssigt og socialt <p>Aktiviteter:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Skabe flere overnatningsmuligheder i landdistrikter og landsbyer b. Understøtte landbrugets forædling mod økologiske og bæredygtige fødevarer (jord-til-bord) c. At skabe muligheder for faktisk at komme ud i naturen (trampestier, cykelstier, båd fart, ruter etc. – i sammenhæng), gerne med vægtning af natur, kultur, historie og økologi 		Målet er indfriet ved følgende succesrate: <ul style="list-style-type: none"> • Bevilling til forbedringer af de eksisterende overnatningsmuligheder i landdistrikterne på 25%. Baseline er d. 1. januar 2023. • Antal vandreruter, stier, digitale app's mv. på 20% målt ud fra baseline d. 1. januar 2023 • 4 støttede projekter til at etablere attraktive offentlige rum i landsbyerne, der tilgodeser landsbyernes behov for udendørs fællesskabsaktiviteter, gerne i forlængelse af LAG Fjordlandets øvrige vægtning af levet liv i landsbyerne. • Stigende antal registrerede økologiske virksomheder i LAG-området på 20%. Stigningen måles ud fra en baseline d. 1. januar 2023 og opgøres d. 31. december 2027
Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 2: Bosætning	20%	

<p>Mål: At skabe levende landsbyer med aktive beskæftigede, hvor udviklingsinitiativer vægter landsbyernes identitet, historie og særkende.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Udvikle de store, gamle gårde til moderne boliger med respekt for landbohistorien og landsbyens identitet 2. Skabe muligheder for arbejdsfællesskaber i landsbyerne, f.eks. i form af co-working spaces, kreative værksteder, liberale erhverv. 3. Udvikle nye boformer med skelen til de demografiske forhold, bæredygtig udnyttelse af energi- og vandressourcer og med fokus på bæredygtig, økologisk fødevareproduktion. <p>Aktivitet:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Konzeptudvikling af boliger i de gamle gårde med inddragelse af lokale aktører b. De socio-økonomiske grupper tilgodeses i de tilrettelagte arbejdsfællesskaber, eksempelvis i co-working spaces og kreative erhvervslokaler og liberale erhverv (f.eks. repair cafe og lign.) 		<p>Målet er indfriet ved følgende succesrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 projekterede og kommunalt godkendte ombygninger af tidligere landbrugs- eller erhvervsjendomme i LAG-området indenfor formålet. Baseline d. 1. januar 2023. Opgørelse d. 31. december 2027.
<p>Målsætning for udviklingsstrategiens indsatsområde 3: Bæredygtig udvikling og grøn omstilling</p>	<p>5%</p>	
<p>Mål: At der findes en erhvervsudvikling eller et borgerinitiativ sted i landsbyer og landdistrikter, der tilgodeser bæredygtig udvikling indenfor miljø, forædling af landbrugsprodukter og facilitere fokus på lokal, økologisk fødevareproduktion til gavn for de lokale borgere, successivt for turister. Udviklingen bør yderligere fokusere på cirkulær udvikling, samtransport, energifællesskaber eller klimatilpasninger.</p> <p>Delmål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. At der kan etableres fællesskaber og faciliteter indenfor målet med stor inddragelse af de lokale borgere. 2. At der etableres og faciliteres rådgivning og vejledning af de nævnte emner indenfor målet 3. At der kan udvikles høj kvalitetsprodukter til gavn for regionens restaurationsliv <p>Aktivitet:</p>		<p>Målet er indfriet ved følgende succesrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ved udgangen af programperioden er der etableret/planlagt 4 støttede projekter i LAG området med fokus på borgernes og mikrovirksomheders muligheder for etablering af lokal/privat fødevareproduktion eller andre initiativer indenfor målet.

<ul style="list-style-type: none"> a. Anlæg og rådgivning af omlægning af eksempelvis overskydende landbrugsjord til køkken-, skole- og nyttehave b. Mobilisering af borgere i initiativer indenfor målet. c. Forædling af lokale og regionale fødevarer i samarbejde med det lokale og regionale restaurantliv. 		
Total for delmål under rammevilkår	50%	

Bilag 1 Bilag der skal vedlægges udviklingsstrategien

1	Dokumentation for medlemmers godkendelse af udviklingsstrategien
	<ul style="list-style-type: none"> • Vedlæg dokumentation for rettidig indkaldelse af evt. ekstraordinær generalforsamling eller skriftlig høring af medlemmerne, samt resultat heraf.
2	Dokumentation for at udviklingsstrategien har været i høring hos kommune
	<ul style="list-style-type: none"> • Vedlæg dokumentation for at strategien har været sendt rettidigt i høring og høringsresultat.
3	Dokumentation for at udviklingsstrategien har været i høring hos regionen
	<ul style="list-style-type: none"> • Vedlæg dokumentation for at strategien har været sendt rettidigt i høring og høringsresultat.

Bilag 2 SWOT analysen

Bolig- og Planstyrelsen ønsker, at SWOT analyse metoden benyttes som grundlag for arbejdet med aktionsgruppernes udviklingsstrategier.

En SWOT-analyse tager udgangspunkt i beskrivelse af områdets:

S	Strengths	– Styrker
W	Weaknesses	– Svagheder
O	Opportunities	– Muligheder
T	Threats	– Trusler

Analysen gennemføres inden for følgende områder:

1. Infrastruktur (trafikforhold, uddannelses- og sundhedsforhold, energiforsyning).
2. Natur, inkl. udnyttelse/benyttelse.
3. Eventuelle særlige miljømæssige forhold
4. Erhvervsstruktur – små, store virksomheder, iværksættere, arbejdspladsproblematik.
5. Områdets befolkning: Befolkningssammensætning (alder, køn), erhvervsammensætning, tilflytning/raflytningsmønstre, mm. Opgiv områdets samlede areal og befolkningstal samt tæthed (areal divideret med antal = tæthed).
6. Kulturelle forhold – beskriv forhold/kendetegn for området.
7. Bæredygtig udvikling og grøn omstilling, beskriv evt. særlige kendetegn for området, vedvarende energi, særlige kommunale eller regionale områdespecifikke indsatser, som udviklingsstrategien kunne støtte op om.
8. Evt. særlige stedbundne ressourcer som forekommer vigtige for området

Analysen skal hjælpe til at pege på, hvor der allerede er styrker, som evt. kan udbygges eller inddrages og svagheder, som evt. kan afhjælpes eller som man i det mindste skal være opmærksom på.

Derudover hvilke muligheder, der er i området, som strategien/projekterne fx kan bygge på og endelig hvilke trusler, der er på forskellige områder, der skal tages højde for enten i strategien eller i projekterne. Derudover hvilke muligheder, der er i området, som strategien/projekterne fx kan bygge på og endelig hvilke trusler, der er på forskellige områder, der skal tages højde for enten i strategien eller i projekterne.

Bilag 3 LEADER-principperne

Det overordnede formål med LEADER-metoden er at sikre en høj grad af lokal borgerinddragelse og -indflydelse på udviklingen. Desuden er målet at skabe sammenhæng mellem de mange lokale udviklingstiltag og overføre viden og erfaringer fra landdistrikt til landdistrikt. Og hvordan gør man så det?

LEADER-metoden bygger på syv principper, som til sammen kan skabe landdistriktsudvikling med lokal forankring og udblik til omverdenen. Der er således ikke tale om krav, men principper som der skal tages hensyn til ved prioritering af et projekt.

Lokale partnerskaber er selve kernen i LEADER-metoden. Første skridt i arbejdet med LEADER-metoden er derfor at etablere et partnerskab af lokale aktører – en lokal aktionsgruppe– der samler repræsentanter for myndigheder, erhvervsliv og civilsamfund. Grundtanken er, at landdistrikternes udfordringer bedst løses gennem forpligtende samarbejde på tværs af den offentlige, private og frivillige sektor til gavn for lokalsamfundet.

Områdebaseret tilgang betyder, at aktionsgruppen skal udarbejde en lokal udviklingsstrategi med udgangspunkt i områdets specifikke situation, udfordringer og behov. Ethvert geografisk område har sociale, kulturelle, eller naturmæssige ressourcer, der kan inddrages i denne udviklingsproces.

Bottom up-tilgang betyder, at der skal opmuntres til nærdemokrati, så ideer og beslutninger kommer "nedefra" de egentlige landdistriktsaktører og formidles "op" til de besluttende myndigheder. Den lokale aktionsgruppe er i sig selv et udtryk for en bottom up-tilgang, og det er aktionsgruppens opgave at arbejde for, at den lokale befolkning bliver inddraget i beslutninger af betydning for deres område. Det kan ske ved at inddrage borgerne, foreningslivet og erhvervsrepræsentanter i strategiarbejdet eller ved forberedelse og gennemførelse af projekter, der bidrager til udviklingen af lokalområdet. Hermed sikres opbakning såvel fra vigtige lokale aktører som borgernes medejerskab til beslutningerne, og gør beslutningerne mere levedygtige.

Tværasektoriel tilgang - en tværasektoriel og integreret tilgang betyder, at den lokale aktionsgruppes strategi og projekterne, som gruppen støtter, er koordineret og tænkt sammen som en helhed.

Netværksamarbejde mellem lokale aktionsgrupper (og evt. andre aktører). Her lægges vægt på, at aktionsgrupperne udveksler informationer, erfaringer og initiativer vedrørende landdistriktsudvikling. Der kan både være tale om lokale, regionale, nationale og transnationale netværk.

Innovative strategier betyder at aktionsgruppen og de lokale projektholdere skal være åbne overfor nye ideer, processer og samarbejdsrelationer og skal kunne inspirere andre, og projekterne skal danne model til efterfølgelse. Det kan eksempelvis være projekter, der udnytter lokale ressourcer på en ny måde, eller udvikler nye produkter, processer, organisationsformer m.v.

Samarbejdsprojekter indebærer, at flere aktionsgrupper går sammen om at forberede og gennemføre et projekt. Det kan være aktionsgrupper fra nabokommuner, aktionsgrupper fra forskellige egne af landet eller fra andre lande. Også her er hensigten, at aktionsgrupperne kan udveksle inspiration og erfaring, så viden om landdistriktsudvikling overføres mellem forskellige områder og komme et større område til gode.

Bilag 4 Prioriteringskriterier fastsat af Bolig- og Planstyrelsen

1. Projektets relevans i forhold til udviklingsstrategien og de overordnede mål og fokusområder for ordningen.

Hjælpe spørgsmål: Ligger projektet inden for aktionsgruppens udviklingsstrategi og inden for ordningen jf. bekendtgørelsen?

2. Projektbeskrivelse

Hjælpe spørgsmål: Hvordan er helhedsindtrykket af projektet, er det et godt projekt? Giver projektbeskrivelsen en god forståelse af projektet og fremgår projektets formål, aktiviteter, tidsplan, budget, mv. af ansøgningen?

3. Er projektet fuldt oplyst?

Hjælpe spørgsmål: Er projektet fuldt oplyst? Er der tilbud på relevante udgifter, har projektet de relevante tilladelser, lejekontrakt, mv. Foreligger der en god forretningsplan og driftsbudget gældende for erhvervsprojekter?

4. Projektansøgers kapacitet og økonomiske ansvarlighed

Hjælpe spørgsmål: Er ansøger troværdig og i stand til at gennemføre et LAG eller FLAG projekt? Har ansøger de nødvendige administrative og økonomiske ressourcer?

5. Lokal forankring og samarbejde

Hjælpe spørgsmål: Er projektet forankret i lokalsamfundet, fx ved brug af lokale ressourcer og netværk? Skaber projektet nye netværk i lokalområdet? Skaber projektet nye formelle samarbejder? Er samarbejdspartnerne relevante? Vil de styrke området og projektet?

6. Nyhedsværdi og innovation

Hjælpe spørgsmål: Skaber eller anvender projektet ny viden eller kendt viden på nye måder. Tilfører projektet nyskabende elementer som fx nye produkter, nye processer, nye sociale/kulturelle tilbud etc. til vores område?

7. Projektets levedygtighed

Hjælpe spørgsmål: Har projektet et længerevarende perspektiv, og er det levedygtigt efter projektperiodens afslutning? Kan projektet opretholdes i de krævede 3 eller 5 år efter udbetaling?

8. Gør aktionsgruppens midler en forskel (kritisk kapital)

Hjælpe spørgsmål: Vil aktionsgruppens midler gøre en forskel ift. at realisere projektet? Vil projektet blive til noget uden støtte? Realiseres projektet hurtigere med midler fra aktionsgruppen? Bliver projektet bedre/større?

9. Projektets effekt

Hjælpe spørgsmål: Er de forventede effekter af projektet tilfredsstillende og realistiske?

10. Særlige kriterier for ansøgningsrunden (aktionsgruppens egne, definerede kriterier fra udviklingsstrategien)

Hjælpe spørgsmål: Er der specifikke fokusområder i den lokale aktionsgruppes område eller på nationalt niveau? I givet fald opfylder projektet dem?